

**Terugblikke op die Fakulteit Teologie
(Afd A), Universiteit van Pretoria,
en sy lede - 'n literatuurverkenning**

J P Oberholzer
Universiteit van Pretoria

Abstract

Retrospection on the Faculty of Theology (Sec A), University of Pretoria, and its members – a survey of literature

A short, selective survey of literature on the motives for the founding of the Faculty of Theology (Sec A), University of Pretoria, and its history is given. Special attention is given to the typification of the theology of Faculty members by recent writers.

Dit is 'n voorreg om deel te mag hê aan 'n feesbundel ter ere van 'n studentemaat, vriend en kollega. Ons pad het oor baie jare gekronkel, gestyg en gedaal. Die jubilaris het self oor 'n tydperk van 37 jaar 'n beduidende bydrae gelewer tot die inhoud van dié tydskrif. Reeds in 1955-1956, tydens sy kort verblyf in die gemeente Elsburg, verskyn twee bydraes van hom in *HTS* en vanaf 1957 (jrg 13) tot 1991 (jrg 47) nie minder nie as sesstig verdere bydraes. Dit plaas hom heel vooraan in die ry van medewerkers wat betref die volume van bydraes. Dit is opvallend dat net een van hierdie bydraes te doen het met die geskiedenis van die Fakulteit Teologie (Afd A) aan die Universiteit van Pretoria. Sy arbeid op dié gebied is elders gepubliseer (Pont 1958, 1966, 1967a, 1967b, 1974, 1982, 1992). Die een uitsondering wat *HTS* betref, is die oorsig oor die vak Geskiedenis van die Christendom in die Fakulteit oor die eerste halfeeu, 1917-1967 (Pont 1967c). Die relatiewe min aandag wat Pont aan die geskiedenis van die Fakulteit gegee het, word nie vermeld om hom 'n ver-

suim ten laste te lê nie, maar wel ter bevestiging daarvan dat die tyd vir indringende navorsing oor die betrokke geskiedenis vanuit 'n bepaalde tydsafstand nou eers begin aanbreek.

Die bedoeling van hierdie artikel is om by wyse van 'n literatuurverkenning die aandag te vestig op arbeid in die verlede rondom die teologiese opleiding en die teologiese denke van die dosente wat met die opleiding belê was of is, en so 'n bydrae te maak tot die geskiedskrywing wat aangepak sal moet word om die perspektiewe en kontoere helderder te maak.

Dit kan gestel word dat die geskiedenis van die aanloop tot, ontstaan en verloop van die predikante-opleiding aan die Universiteit van Pretoria tot dusver hoogstens vlugtige aandag ontvang het, ten spyte van 'n betreklik omvangryke literatuur daarvoor (Engelbrecht 1927; Dreyer 1927, 1938, 1967c; Vermooten 1938; Mulder 1960, 1967; Oberholzer 1967, 1981, 1982, 1992; Botha 1967, 1986; Rex 1970; Van der Merwe 1982; Engelbrecht sa, 1974a, 1976, 1980; Pont 1982; Van Zyl 1974).

In hierdie literatuur is hoofsaaklik aandag gegee aan die historiese verloop van sake en het die persone en teologie van die dosente sowel as die voortgaande invloed van die opleiding min aandag ontvang. Oor die dosente is wel by besondere geleenthede gehandel (Oosthuizen 1946, 1950, 1959; Ploeger 1946a, 1946b; Rautenbach 1950, 1959, 1961; Mulder 1950; Van Selms 1950, 1958, 1968; Van den Berg 1959; Gravemeyer 1961; Krüger 1961; Le Roux 1961; Böhl 1965; B J Engelbrecht 1972, 1974b, 1978, 1981, 1984, 1987; Van Wyk 1984; Van Deventer 1987a, 1987b; Oberholzer 1978, 1985, 1988; Van der Merwe 1979, 1989; Geysers 1989; Van Wyk 1989; Engelbrecht 1923; Erasmus 1958; Pont 1958, 1967b; Joh Dreyer 1950, 1960a, 1960b, 1961, 1962, 1963, 1967a, 1967b, 1968a, 1968b, 1968c, 1970a, 1970b, 1972, 1974; Kupa 1967; Wolmarans 1968; Rex 1968; Wolmarans 1982; Wagenaar 1975; Van Zyl 1975; Kotzé 1984; A J G Dreyer 1972; Smith 1972; P S Dreyer 1972; Loader 1984a, 1984b; Engelbrecht 1985; *Die Hervormer* 1982; *HTS* 1987).

Dit is 'n betreklik resente verskynsel dat die denke en oortuigings van dosente in sulke literatuur bespreek word. Daarby val dit op dat daar weinig balans bestaan in die aandag wat dosente in die kerklike media ontvang het. Onder die lede van die ou teologiese fakulteit byvoorbeeld geniet S P Engelbrecht die meeste aandag en Greyvenstein die minste. Kontemporêre kerkpolitiek, lengte van leeftyd en doerwerk, persoonlike spanninge en voorkeure en ander dergelike faktore speel by wyle 'n rol in die evaluasie van persone en die aandag wat aan hulle gegee word. Daarom word daar met groot verwagting uitgesien na die jubileumnommer van *HTS* (jrg 48/1 & 2, 1992) waarin hopelik 'n meer gebalanseerde beeld gegee sal word van die werksaamhede en betekenis van die vroeëre dosente. Die tyd is ook ryp vir 'n volle biografie oor Greyvenstein.

Soos in die geval van die biografiese gegewens oor dosente, is ook die teologiese evaluering van die eerste fakulteitslede as 'n groep en afsonderlik, 'n resente verskynsel (Rautenbach 1974; Van Zyl 1974; Engelbrecht 1982; Loader 1989; Van Heerden [1992a], [1992b]).

'n Vroeë alumnus van die Fakulteit Teologie (Afd A), mettertyd dosent in Christelike Etiek bykomend tot sy arbeid in Wysbegeerte en Opvoedkunde, uiteindelik rektor van ons universiteit en daarna indringende gesprek- en debatvoerder in die kerk, het getrag om iets raak te vat en weer te gee van die inhoud van die teologie wat aan die orde was oor die voorafgegane tydperk van die Fakulteit Teologie se bestaan (Rautenbach 1974). Dit het vir hom gegaan om die 'voortgesette verdenking van liberalisme teen kerk en predikantsopleiding' oftewel die 'etiese' etiket wat aan die teologie van die hoogleraars geheg is. Met persoonlike kennis van elk van die vroeë dosente en met die voordeel van 'n geruime tyd waarin hy van 'n effense afstand af kon evalueer, is Rautenbach se konklusie oor Greyvenstein: 'Sy Bybel- en belydenisskrifbenadering was gematigd ortodoks, reggelowig, eggelowig sonder konfessionaliteit', oor Engelbrecht: 'Maar sy siening oor kerkwees en kerkregering, oor die kerstening van staat, gemeenskap, openbare onderwys ensovoorts is die ene verwerking van Hoedemaker se insigte, aangepas by Suid-Afrika...', oor Gemser: 'Hy sou 'n renons gehad het in 'n etiket wat van hom 'n strakkelyng rigtingsteoloog sou wil maak', oor Wolmarans: 'Maar in Pretoria het hy veral by die insigte van Th L Haitjema...vooraanstaande kessionele teoloog en eksponent van Hoedemaker en Barth, aangesluit'.

So het Rautenbach tereg opgemerk en op skrif gestel dat die teologie waarmee die toekomstige predikante in die Nederduitsch Hervormde Kerk in die Fakulteit gekonfronteer is, nie gemaklik verbind kan word aan een besondere rigting in die Nederlandse Hervormde Kerk nie, ook al het al vier lede van die eerste Fakulteit tydens hulle opleiding in Utrecht kennis gemaak met die daar heersende teologiese denkwêreld en ook groot waardering behou vir Nederlandse leermeesters en medestudente. Rautenbach het oog gehad vir die Nederlandse klimaat waar die begrip 'etiese teologie' nie alleen aanduiding van 'n heel besondere rigting was nie, maar ook 'n gerieflike etiket wat in die mond van (neo-Calvinistiese) teenstanders iets minder-ortodoks aangedui het.

'n Ander alumnus van ons Fakulteit, volledig hier opgelei en opvolger van Wolmarans, klassifiseer die drie ouer lede van die Fakulteit sonder meer as etici, lede van die teologiese rigting wat 'in die gees van Ritschl die klem laat val het op die opbou van die sedelike persoonlikheid' (Van Zyl 1974:187), terwyl hy Wolmarans teologies onder die dialektiese groep plaas. Dit is duidelik dat Van Zyl met wat hy die eties-teologiese rigting noem, iets anders bedoel as Rautenbach. Van Zyl se verwy-

sing na Ritschl laat blyk dat hy dink aan die hoogstaande en stylvolle vroomheid van hierdie eerste dosente.

'n Derde alumnus, wat net soos die vorige twee sy volledige BD-opleiding by die eerste Fakulteit ontvang het, daarna in Groningen gepromoveer het en die eerste bekleër geword het van die selfstandige leerstoel Dogmatiek en Christelike Etiek, B J Engelbrecht, het 'n eie analise van die teologiese denkstrukture van die dosente gemaak, met die volgende resultaat: Soos vir Gustav Aulen was vir Greyvenstein

'die grondmotief' die matelose liefde. In lyn met Schleiermacher, het hy die Christelike geloof en godsdiens graag beskrywe as die gevoel van absolute afhanklikheid van die heilige, regverdige en liefdevolle God in Christus Jesus. Hy wou die persoonlike geloofslewe, die kerklike lewensverrigtinge en die maatskappy deurdring en deurstraal met hierdie liefde en hierdie diep afhanklikheidsgevoel van 'n liefdevolle Vader in Christus Jesus, ons Heiland.

Die teologiese rigting van S P Engelbrecht 'kan miskien die beste met die woorde Regseties en Konfessioneel in hulle Nederlandse betekenis omskryf word', terwyl Gemser 'hoewel teologies konserwatief, 'n teoloog uit die histories-kritiese skool' was. Bowendien was Gemser uitermate versigtig vir die sistematisering van leerstof. Wolmarans het 'ondubbelsinnig die teologiese rigting van die Dialektiese Teologie na Suid Afrika gebring en gedoseer, en wel die rigting Kierkegaard-Kohlbrugge – vroeë Barth-Brunner' (Engelbrecht 1982).

'n Vierde alumnus, jonger en met 'n gevarieerde verdere opleiding aan die Universiteit van Pretoria, Groningen en Unisa, tans dosent in Ou Testament aan Unisa en derhalwe ook met 'n bepaalde afstand teenoor die Fakulteit, voer gewigtige argumente aan vir sy stelling dat die Nederlandse etiese teologie deurgewerk het in die teologie van die dosente van die Hervormde teologiese opleiding (Loader 1989). Belangrik is dat die etiese teologie nooit 'n geslote sisteem gevorm het nie:

Soos die modernisme het hulle die Skrifkritiek hoog aangeslaan en beoefen, soos die ortodoksie het hulle waardering vir die dogmata van die kerk gehad, soos die konfessionalisme het hulle die belydenis van die kerk gehandhaaf; maar anders as die modernisme het hulle die kategorie openbaring hoog geag..., anders as die ortodoksie het hulle 'n oorwaardering van die dogma afgewys..., anders as die konfessionalisme was hulle bedag op die oorbeklemtoning van die belydenisskrifte ten koste van 'n lewende geloof, en anders as die evangeliese stroming het hulle teen bevindelikheid wal gegooi.

(Loader 1989:433)

Dit is jammer dat Loader nie in gesprek getree het met Raubenbach, Van Zyl en Engelbrecht, veral met Rautenbach en Engelbrecht nie.

Uit sy literatuuropgawe blyk dat hy nie kennis geneem het van hulle uitsprake oor die onderwerp nie. Wanneer hy sê dat dit eintlik gaan om 'n 'gees, 'n benadering' blyk dit dat sy bevinding en dié van Rautenbach dalk nie te ver uit mekaar lê nie. Dat hy egter die groot invloed van Hoedemaker (van die kofessionele rigting) in die vroeëre Suid-Afrikaanse Hervormde teologie verbykyk, lei tot 'n onvolledige visie op die stand van sake. Rautenbach se bevinding dat die hoofstroming in die Pretoriase onderrig wat die kerkwerk beïnvloed het, in die lyn van Hoedemaker was (Rautenbach 1974:32), kan bevestig word deur talle verwysings, veral in die geskrifte van J G M Dreyer (sr) en S P Engelbrecht (Van Heerden [1992a]:45).

Die mees resente poging om die Hervormde teologie te tipeer, kom van iemand heeltemal buite die Hervormde Kerk en die Fakulteit wat dosent in Ou Testament aan Unisa is, naamlik Willie van Heerden. Van Heerden se literatuurlys laat blyk dat hy sterk selektief te werk gegaan het. Tot met die vestiging van *Hervormde Teologiese Studies* in 1943 was *Die Hervormer* en *Die Almanak van die Nederduitsch Hervormde Kerk* die twee belangrikste tuistes van kerklik-teologiese produkte uit die Nederduitsch Hervorde Kerk. Van Heerden het egter die *Almanak* glad nie geraadpleeg nie. Oor die tydperk 1924-1965 verskyn in die *Almanak* van Gemser nie minder nie as drie artikels, van Engelbrecht twee, wat in aanmerking sou kon kom vir die onderwerp waaroor Van Heerden handel. 'n Vergelyking met die gepubliseerde publikasielyste van Gemser (Van Selms 1950:175-179) en Van Selms (Loader 1984a:5-17; Van Wyk 1985:171-182) laat blyk dat ook hierdie twee besondere eksponente aan wie Van Heerden spesiale aandag gee, nie ten volle deurvors is nie. Nogtans is die werk van Van Heerden van groot waarde, veral omdat dit vanuit 'n afstand onderneem is en omdat sy waarnemings oor klemverskuiwings ooreenkom met wat ander ook reeds aangevoel en op een of ander wyse aangedui het. Soos Rautenbach bevind Van Heerden dat hierdie tradisie nie met 'n enkele term omskryfbaar is nie en dat die etici en Hoedemaker tesame invloed gehad het. Wat denkmodelle betref, is sy bevinding oor die tydperk 1917-1958: "n Positivistiese denkmodel, gevoed deur die uitgangspunte van die nuëwe realisme, het in die meeste gevalle die raamwerk gevorm waarbinne uitsprake oor Skrif en belydenis gemaak is" (Van Heerden [1992a]:57).

Van Heerden is die enigste analis wat ook na die denkstrukture van latere dosente verwys. Hy wys op 'n veranderde teologiese klimaat wat in die sestigerjare ingetree het vanweë politieke gebeure en as nawerking van die Geysersaak. Dit het uitloop op 'n 'strenger' hantering van die dogma en 'n 'versigtiger' gebruik van die historiese kritiek. 'n Nuwer generasie teoloë wat in die sewentigerjare op die toneel

kom, voer die teksimmanente benadering in en wend die historiese kritiek weer onbevange aan. Kenteoreties funksioneer 'n positivistiese rasionaliteitsmodel en tekens van nuwe realisme. Sedert die middel-tagtigerjare kom daar egter ook tekens van kritiese realisme (Van Heerden [1992b]:39-40).

Van Heerden se bronnelys toon weer eens dat hy sterk selektief te werk gegaan het. Hy het hom feitlik uitsluitlik beperk tot die *HTS* en dan, byvoorbeeld, ten opsigte van Pont, slegs aan een artikel aandag gegee, hoewel Pont beskou kan word as 'n besondere eksponent van die 'strenger' dogmatiese rigting. Die waarde van Van Heerden se waarnemings lê veral daarin dat hy vrae aan die orde stel waaraan die Fakulteit en sy alumni dringend aandag sal moet gee. Miskien kan alles saamgevat word in die hermeneutiese vraagstelling: Wie is ons? Wat doen ons? Wat moet ons doen?

Literatuurverwysings

- Böhl, F M Th de Liagre 1965. In Memoriam professor dr B Gemser. *HTS* 19, 57-60.
- Botha, S J 1967. *Na vyftig jaar, II 1930-1967*. Gedenkalbum Teologiese Fakulteit 1917-1967, 24-36.
- 1986. Die Nederduitsch Hervormde Kerk en teologiese opleiding. *Almanak en Bybelse Dagboek* 1986, 11-21.
- Die Hervormer* 1982. Redaksioneel: Prof Pont het sy stempel wyd afgedruk. April 1982, bl 2.
- Dreyer, A J G 1972. Prof dr S P J J van Rensburg. *Die Hervormer*, Mei 1972, bl 9.
- Dreyer, Joh 1927. 1917-1927: Tienjarige bestaan van ons Teologiese Fakulteit aan die Transvaalse Universiteitskollege te Pretoria. *De Hervormer*, 8 Mei 1927, bl 281-282.
- 1938. Die Teologiese Fakulteit aan die Universiteit van Pretoria. *Die Hervormer*, 23 Februarie 1938, bl 1-2.
- 1950. Die professor in die Ou Testamentiese vakke. *HTS* 7, 84-85.
- 1960a. Prof dr H P Wolmarans. *Die Hervormer*, Januarie 1960, bl 15.
- 1960b. Prof B Gemser emeritus. *Die Hervormer*, November 1960, bl 3.
- 1961. Prof dr J H Greyvenstein. *Die Hervormer*, Maart 1961, bl 24.
- 1962. Die bedanking van prof A van Selms. *Die Hervormer*, Julie 1962, bl 25.
- 1963. Prof dr B Gemser oorlede. *Die Hervormer*, Januarie 1963, bl 18.
- 1967a. Prof dr H P Wolmarans. *Die Hervormer*, Januarie 1967, bl 19.
- 1967b. Erepenning aan prof dr S P Engelbrecht. *Die Hervormer*, Januarie 1967, 12.

- Dreyer, Joh 1967c. In dankbare herinnering van die werk van ons emeritipredikante en -professore. *Die Hervormer*, April 1967, bl 2-3.
- 1968a. Prof dr J H J A Greyvenstein oorlede. *Die Hervormer*, Januarie 1968, bl 10.
- 1968b. Dr J I de Wet. *Die Hervormer*, Februarie 1968, bl 2.
- 1968c. Gelukwense aan prof dr C H Rautenbach. *Die Hervormer*, Julie 1968.
- 1970a. Vier grotes lê die tuig neer. *Die Hervormer*, September 1970, bl 8-9, 11.
- 1970b. Die koning is dood – mag die koning lewe. *Die Hervormer*, Desember 1970, bl 10.
- 1972. Prof dr S P J J van Rensburg tree af. *Die Hervormer*, Julie 1972, bl 13.
- 1974. In memoriam prof dr S P J J van Rensburg. *Die Hervormer*, November 1974, bl 4.
- Dreyer, P S 1972. Prof H P Wolmarans: 'n Halfeeu. *Die Hervormer*, Augustus 1972, bl 16.
- Engelbrecht, B J s a. 'n Kort geskiedenis van die Teologiese Vereniging Van der Hoff. *Hervormde Studenteblad* 1, 12-15.
- 1972. Woord vooraf. *HTS*. (Studia Theologica Varia S P J J van Rensburg dedicata.)
- 1974a. Die Fakulteit en Van der Hoff: Christelik-Nasionaal as toonaard van die Teologiese Vereniging Van der Hoff en van die opleiding van ons kerk. *Die Hervormer*, 1974.
- 1974b. By die afsterwe van prof dr E S Mulder. *Die Hervormer*, Julie 1974, bl 4-5.
- 1976. Vyf-en-twintig jaar – 'n terugblik. *Van der Hoff Jaarblad* 1976.
- 1978. 'n Huldeblyk namens die Universiteit van Pretoria (aan prof S P Engelbrecht). *Almanak* 1978, 41-42.
- 1980. Kweekskool of Fakulteit – 'n belangrike beslissing. *Die Hervormer*, November 1980.
- 1981. H P Wolmarans – 'n man van werklike groot invloed. *Die Hervormer*, Februarie 1981, bl 3.
- 1982. Agtergrond oor vroeë lede van die teologiese fakulteit. *Die Hervormer*, November 1982, bl 16.
- 1984. Wyle J I de Wet. *HTS* 40, 3-6.
- 1987. 'n Inleidende woord. *HTS* 43, 1.
- Engelbrecht, J J 1985. Omstrede teoloog oorlede: Prof A S Geyser 10 Februarie 1918-13 Junie 1985. *Die Hervormer*, September 1985, bl 2.
- Engelbrecht, S P 1923. Prof dr P J Muller. *Almanak voor de Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika*, 1923, 135-137.

- Engelbrecht, S P 1927. Het ontstaan van de opleiding onzer predikanten. *Almanak voor de Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika*, 1927, 194-207.
- Erasmus, D F 1958. Prof dr S P Engelbrecht. *Almanak van die Ned Herv Kerk van Afrika*, 1958, 38-41.
- Geysler, P A 1989. Prof dr F J van Zyl se Skrifbeskouing. *HTS* 45, 253-262.
- Gravemeyer, K H E 1961. Een dankbare herinnering aan wat prof dr S P Engelbrecht voor de goede betrekkingen tussen Zuid-Afrika en Nederland gedaan heeft. *HTS* 17, 40-51.
- Hervormde Teologiese Studies* 1987. Redaksioneel: By geleentheid van die 60ste verjaardag van prof A D Pont en prof J P Oberholzer. *HTS* 43, 637-641.
- Kotzé, E C B 1984. Prof J I de Wet. *Almanak* 1984, 44-45.
- Krüger, B R 1961. By die 70-jarige verjaarsdag van prof dr S P Engelbrecht. *HTS* 17, 51-54.
- Kupa, A M 1967. Prof dr H P Wolmarans. *Die Hervormer*, Januarie 1967, bl 18-19.
- Le Roux, L M 1961. Prof dr Engelbrecht – 'n vriend van die jeug. *HTS* 17, 54-55.
- Loader, J A 1984a. The writings of Prof Adrianus van Selms. *JNSL* 12, 5-17.
- 1984b. Prof A van Selms: Sy invloed sal nog lank deurwerk. *Die Hervormer*, Augustus 1984, bl 7-14.
- 1989. Ontstaan en eerste periode van die Hervormde Teologiese Opleiding aan die Universiteit van Pretoria. *HTS* 45/2, 412-437.
- Mulder, E S 1950. Die wetenskaplike betekenis van die werk van professor B Gemser. *HTS* 7, 85-96.
- 1960. Na vyftig jaar: Ons teologiese opleiding. *Die Hervormer*, Junie 1960, bl 10-11.
- 1967. Diens met die herdenking van die 50-jarige bestaan van die Teologiese Fakulteit aan die Universiteit van Pretoria. *Die Hervormer*, Julie 1967, bl 11-14.
- Oberholzer, J P 1967. *Na vyftig jaar, 1 1917-1930*. Gedenkalbum Teologiese Fakulteit 1917-1967, 15-23. Krugersdorp: NHW Pers.
- 1978. Huldeblyk aan prof dr S P Engelbrecht. *Almanak*, 1978, 39.
- 1981. Vyftig jaar kerk, teologie en universiteit. *HTS* 37/3, 43-48.
- 1982. UP se teologiese fakulteit 1917-1982. *Die Hervormer*, September 1982, bl 16.
- 1985. Prof dr A van Selms. *Almanak*, 1985, 67.
- 1988. Barend Jacobus Engelbrecht – 'n oorsig en waardering. *HTS* 44, 265-274.
- 1992. Die opleiding van predikante vir die Nederduitsch Hervormde Kerk. *Almanak* 1992, 19-23.
- Oosthuizen, A J G 1946. Die betekenis van prof dr S P Engelbrecht vir kerk en volk. *HTS* 3, 79-82.

- Oosthuizen, A J G 1950. 'n Woord vooraf. *HTS* 7, 81.
- 1959. By die uittrede van prof dr H P Wolmarans. *HTS* 15, 45-46.
- Ploeger, J 1946a. Die betekenis van prof dr S P Engelbrecht as historikus. *HTS* 15, 45-46.
- 1946b. Lys van geskrifte van prof dr S P Engelbrecht. *HTS* 3, 210-213.
- Pont, A D 1958. Prof dr S P Engelbrecht – 'n woord van hulde. *Almanak van die Ned Herv Kerk van Afrika* 1958, 42-46.
- 1966. Rondom die teologiese fakulteit: Kroniek. *Die Hervormer*, April 1966, bl 9.
- 1967a. Die Teologiese Fakulteit vyftig jaar oud: Kroniek. *Die Hervormer*, Maart 1967, bl 8-9.
- 1967b. Prof dr H P Wolmarans neem afskeid. *Die Hervormer*, Januarie 1967, bl 11-14.
- 1967c. Vyftig jaar Geskiedenis van die Christendom aan die Teologiese Fakulteit Afdeling A van die Universiteit van Pretoria, 1917 tot 1967. *HTS* 22/4, 163-176.
- 1974. Van der Hoff Teologiese Studentevereniging 1924-1974. *Gedenkalbum 50 Van der Hoff Teologiese Vereniging 1924-1974*, 13-23. Pretoria: NHKA.
- 1982. Die Fakulteit Teologie en die Ou Letteregebou van UP. *Die Hervormer*, Desember 1982, bl 16.
- 1992. Ons teologiese opleiding 75 jaar oud. *Almanak* 1992, 9-18.
- Rautenbach, C H 1950. Vyf-en-twintigjarige ampsjubileum van Prof B Gemser. *HTS* 7, 83.
- 1959. H P Wolmarans en die kultuurstrewe van die Afrikaner. *HTS* 15, 47-48.
- 1961. Prof dr S P Engelbrecht en die geestelike kultuur van die Afrikaner. *HTS* 17, 39.
- 1974. Vyftig jaar byderwetse Bybelwetenskap. *Gedenkalbum Van der Hoff Teologiese Vereniging, 1924-1974*. (Herdruk in Rautenbach C H 1975. Versamelde Geskrifte, [red] P S Dreyer, bl 456-474. Pretoria: HAUM.)
- Rex, H M 1968. In memoriam Prof dr J H J A Greyvenstein. *Die Hervormer* Januarie 1968, bl 21-24.
- 1970. Aanslae op die voortbestaan van die Teologiese Fakulteit aan die ou Transvaalse Universiteitskollege in die twintiger jare. *Almanak en Bybelse Dagboek* 1970, 20-23.
- Smith, P M 1972. Dr G M M Pelser benoem. *Die Hervormer*, Junie 1972, bl 13-15.
- Van den Berg, C L 1959. Prof H P Wolmarans as dosent. *HTS* 15, 130-133.
- Van der Merwe, P J 1979. Prof dr Frans van Zyl tree af: Herinneringe van 'n oudstudent – nou sy opvolger. *Die Hervormer*, Januarie 1979, bl 9.

- Van der Merwe, P J 1982. Die totstandkoming van twee afsonderlike fakulteitsafdelings. *Die Hervormer*, Oktober 1982, bl 16.
- 1989. Prof dr F J van Zyl as mens, kerkman en godsdiensfilosoof. *HTS*, 45, 231-252.
- Van Deventer, H T 1987a. Casper Hendrik Rautenbach. *Almanak* 1987, 49-51.
- 1987b. Casper Hendrik Raubenbach: Singewing aan dink al hoe meer in verband met doen. *HTS* 43, 2-12.
- Van Heerden, S W [1992a]. Die Bybelwetenskappe in die Ned Herv Kerk van Afrika: 1917 tot 1958. *HTS Supplementum*. (Moet nog verskyn.)
- Van Heerden, S W [1992b]. Die Bybelwetenskappe in die Ned Herv Kerk van Afrika sedert 1959. *HTS Supplementum*. (Moet nog verskyn.)
- Van Selms, A 1950. Publikasies van prof dr B Gemser. *HTS* 7, 175-179.
- 1958. By die vertrek van prof Gemser. *Almanak* 1958, 58-69.
- 1968. Berend Gemser 1890-1962: A biographical sketch, in Van Selms, A & Van der Woude, A S (eds), *Adhuc Loquitur: Collected Essays of dr B Gemser*. Leiden: Brill.
- Van Wyk, D J C 1989. Prof dr F J van Zyl as sendingteoloog. *HTS* 45, 263-279.
- Van Wyk, W C 1984. Professor Adrianus van Selms. *HTS* 41/2, 171-182.
- Van Zyl, F J 1974. 'n Blik op lede van die ou fakulteit. *HTS* 30/3 & 4, 183-190.
- 1975. Prof dr Sarel Petrus J J van Rensburg. *Almanak* 1975, 47-48.
- Vermooten, S 1938. Feesrede uitgespreek deur ds Vermooten met die jubileum van die mondigwording van ons Teologiese Opleiding op Pretoria, 2 Junie 1938. *Die Hervormer*, 29 Junie 1928, bl 4-9.
- Wagenaar, J P J 1975. Prof dr E S Mulder: 13 Augustus 1905-11 Mei 1974. *Almanak* 1975, 44-46.
- Wolmarans, H P 1968. By die graf (van prof Greyvenstein). *Die Hervormer*, Januarie 1968, 10-11.
- Wolmarans, J N 1982. Fragmentariese skets H P Wolmarans. *Almanak* 1982, 41-44.